

Bildande av naturreservatet Låssbäcken i Piteå kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Låssbäcken. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara ett biologiskt och geologiskt intressant bäck- och älvlandskap vid Piteälven med dess naturskog, naturliga hydrologi, geologiska processer, samt ravin- och bottenmiljöer. Reservatet ska bevara områdets opåverkade karaktär samt den biologiska mångfalden i området, säkerställa vandringsmöjligheter för vattenlevande organismer och ge förutsättningar för skogar, vattendrag och andra ingående ekosystem att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte även att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploatering och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Skogen i reservatet lämnas för fri utveckling.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken och åtgärda vandringshinder.
- Fisket i reservatet bedrivs uthålligt, på ett sätt som inte äventyrar föryngringen av öring.

- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder ska dock släckas.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

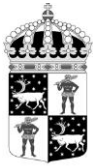
Skälen för Länstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden utgörs av naturvärden direkt knutna till områdets skog, geologi och limniska miljöer. Skogen har ett högt värde i egenskap av naturskog av högbonitetstyp i en kustnära värdestrakt. Detta i kombination med ravinen och bäckmiljön skapar stor biologisk mångfald. Högproduktiva skogar är en prioriterad skogstyp eftersom de är sällsynta inom skyddade områden i hela landet. Låssbäcken är ett fint exempel på ett relativt opåverkat kustnära norrländskt vattendrag med höga naturvärden och god artrikedom.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Låssbäcken
Kommun:	Piteå
Lägesbeskrivning:	13 km norr om Rognäs
Area:	ca 17 ha
Fastigheter:	Piteå Långnäs 30:1, Privat Piteå Öjebyns Kyrkobord 1:1, Piteå Landsförsamling
Samfälligheter:	Samfällt vattenområde Låssbäcken
Natura 2000:	SE0820434 Piteälven
Sameby:	Semisjaur-Njarg
Förvaltare:	Länstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet. Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

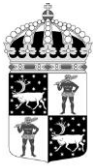
1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älg torn enligt A12.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringssämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älg torn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12

kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppträda.

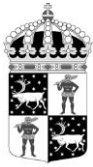
B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt.
3. Uppsättning och underhåll av tillfällig informationsskylt i samband med skötselåtgärd.
4. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
5. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis återställning efter utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken.
6. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB. Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Samla in vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Anlägga eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
8. Skräpa ner.
9. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl tjälad och snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Upplysningar

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidning.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bl.a. att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

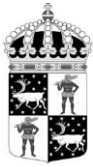
Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag, samt föreskrifter meddelade med stöd av lagen, inte tillämpas om de strider mot föreskrifterna för naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Efter en eventuell brand har ägaren eller nyttjanderättshavaren ansvar för bevakning i den utsträckning som beslutats av räddningsledaren efter en avslutad räddningsinsats, i enlighet med 3 kap. 9 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Behövs bevakning med hänsyn till risken för ny brand, men bevakningen inte kommer till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, t.ex.

- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

- för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden (t.ex. Natura 2000), krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ MB.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden längs med bäckravinen kom till Länstyrelsens kännedom genom tidiga inventeringar som gjordes av Piteå kommun. Vid en större kalibreringsexkursion i Låssbäcken som Länstyrelsen genomförde tillsammans med Skogsstyrelsens personal under hösten 2006 uppmärksammades områdets värden ytterligare och ett första förslag var att Skogsstyrelsen skulle skydda området väster om Långnäs vägen som biotopskyddsområde och öster om vägen som naturvårdsavtal med Svenska kyrkan. På grund av skogens höga virkesförråd och närheten till väg var ett naturvårdsavtal inte aktuellt för Luleå stift och en avverkningsanmälan för hela området öster om vägen lämnades in. Länstyrelsen bedömde att målet med ett långsiktigt bevarande av Låssbäcksravinen inte skulle kunna nås vid avverkningar, och risken för mycket stora ras i ravinen skulle vara överhängande. Förhandlingar med privata markägare och Svenska kyrkan inleddes 2007. År 2014 slöts överenskommelse om intrångsersättning med den privata markägaren och 2021 med Svenska kyrkan. Det ursprungliga områdesförslaget hade då justerats till att endast omfatta den östra sidan vägen. Delar av det tilltänkta reservatsområdet på västra sidan Långnäs vägen är idag klassade som nyckelbiotop och vissa delar inkluderat i ett naturvårdsavtal.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Försvarsmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Skogsstyrelsen och Försvarsmakten har yttrat sig och har inget att erinra mot förslaget. SGU avstår från att yttra sig.

Privata markägare, Semisjaur-Njarg sameby, Luleå stift och Pite-Långnäs Samfällighetsförening har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut men inte inkommit med yttrande.

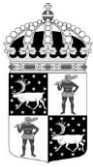
Samråd med Piteå kommun har föregått beslutet. Piteå kommun har inte inkommit med yttrande inom den avsedda tiden.

Samråd med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har genomförts som tillstyrker förslaget.

Länstyrelsens bedömning och motivering

Motivering av beslut

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog och bäckravין som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogs- och bäckmiljöer. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess, i hög grad, opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden

som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljökvalitetsmål, bland annat *Levande skogar*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Beslutets förenlighet med planer

I Piteå kommuns översiktsplan och markanvändningskarta anges området som ”utvecklingsområde natur” och ”skyddad natur”. Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med Piteå kommuns översiktsplan.

Området omfattas inte av detaljplaner eller andra planer.

Beslutets förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB

Reservatet ingår i ett påverkansområde för totalförsvaret och ska enligt 3 kap 9 § 1 st MB så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen.

Området utgör riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § 2 st. MB, och delar av området utgör riksintresse för Natura 2000 enligt 4 kap. 1 och 8 §§ MB. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till att stärka förutsättningarna för dessa riksintressen, vilket innebär att reservatsbildningen är förenlig med de aktuella riksintressena.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsmissiga och övriga konsekvenser. Enligt samma

förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: ca 17 ha

Naturtyper: Skogsmark 16,4 ha, varav produktiv skog 16,4 ha

Sjöar och vattendrag 0,3 ha

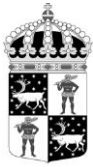
Övrig mark 0,3 ha

Låssbäcken utgör en djupt nedskuren ravin som mynnar i ett sel i Piteälven, ca 20 km uppströms Piteå. Älvsbanken består av grovsilt och finsand. Marken är mycket rasbenägen närmast bäcken och här finns flera aktiva rasbranter och nipor. Området är påverkat av forsdimma och utgör en brandrefug. Skogen består i stora delar av högbonitetsskog av tall och gran med stort inslag av löv, framförallt glasbjörk och asp.

Själva vattendraget Låssbäcken delar upp reservatet i två delar, på den norra sidan av bäcken utgörs skogen på platån av en mycket produktiv, grov och högvuxen grannaturskog. Fältskiktet domineras av frisk ristyp med inslag av lågört. I hela området förekommer spridda lågor och torrakor, men beståndet bär också talrika spår av äldre plockhuggning. Spår av nyare avverkningar saknas däremot. Mindre delar av platån bedöms bestå av skogsbestånd med goda förutsättningar att utveckla höga naturvärden inom en relativt snar framtid. Den övervägande delen av platån har fler skogliga strukturer, som till exempel liggande och stående död ved, med stor betydelse för skyddsvärd flora och fauna. Bland intressanta sällsynta och hotade arter som noterats i denna del av området märks harticka, gammelgranskål, violettgrå tagellav, järpe, tretåig hackspett och talltita. På den södra sidan bäcken utgörs skogen av en trivial, gallrad tallskog på frisk ristyp utan några speciella naturvärden. På grund av att marken vid bäckravinen är så rasbenägen har skogen i denna del av reservatet framförallt en funktion som skyddszon. Det förekommer stora ras i ravinen vilket medför att tillgången på död ved fläckvis är mycket stor. I ravinen har bland annat vedtrappmossa och den väldoftande dofttickan hittats.

Hela ravinen, sidoravinerna samt de minst påverkade delarna av platån är klassade som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Närmast reservatet men på västra sidan vägen överlappar ett naturvårdsavtal delvis det nyckelbiotopklassade området. Aktivt skogsbruk bedrivs i direkt anslutning till området och även längre upp längsmed vattendraget.

Låssbäcken hyser även limniska värden bland annat i form av en livskraftig öringstam. Inom reservatets gränser, och framförallt längst ner mot älven, är bäcken kontinuerligt påverkad av ras från ravinsidorna. Detta medför att vattnet grumlas och bottenmiljön

täcks av de finkorniga jordarterna. Förutsättningar för flodpärlmussla finns, men framförallt högre upp längs vattenflödet och utanför reservatet där bottarna är hårdare med större inslag av sten. Övriga arter knutna till vattenmiljön i området är uter som årligen observeras vid Låssbäcken. Natura 2000-området Piteälven som har pekats ut i enlighet med EU:s art- och habitatdirektiv omfattar de limniska delarna av det föreslagna reservatsområdet Låssbäcken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) enligt Bilaga 3.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

Beslutande

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Lotta Finstorp efter föredragning av naturskyddshandläggare Hanna Vestman. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Camilla Carlsson, chefen för naturskyddsensheten Per-Anders Jonsson samt jurist Sofia Sandelid.

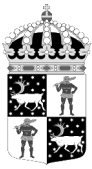
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

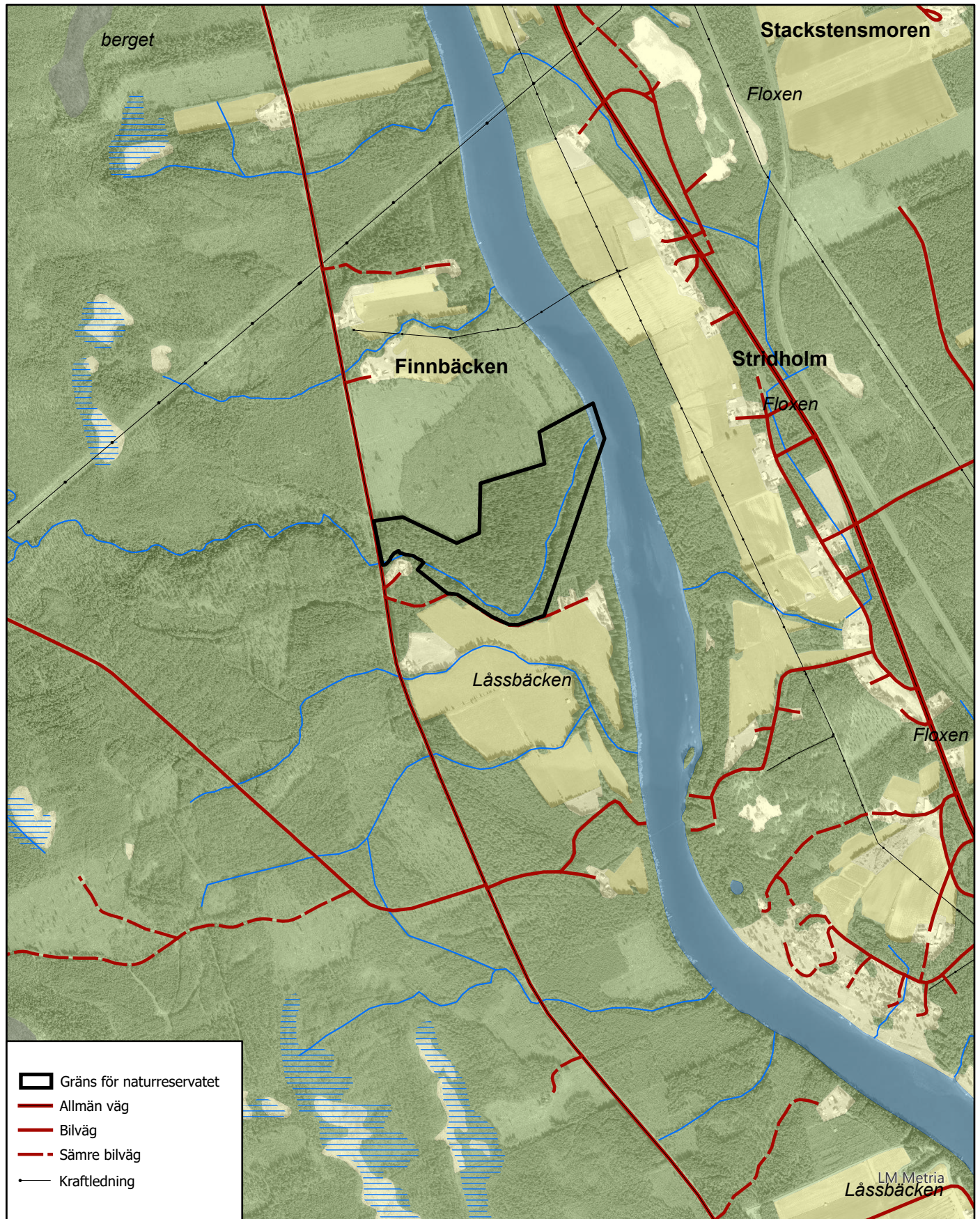

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreseptatet Låssbäcken

Area ca 17 ha

Skala 1:15 000

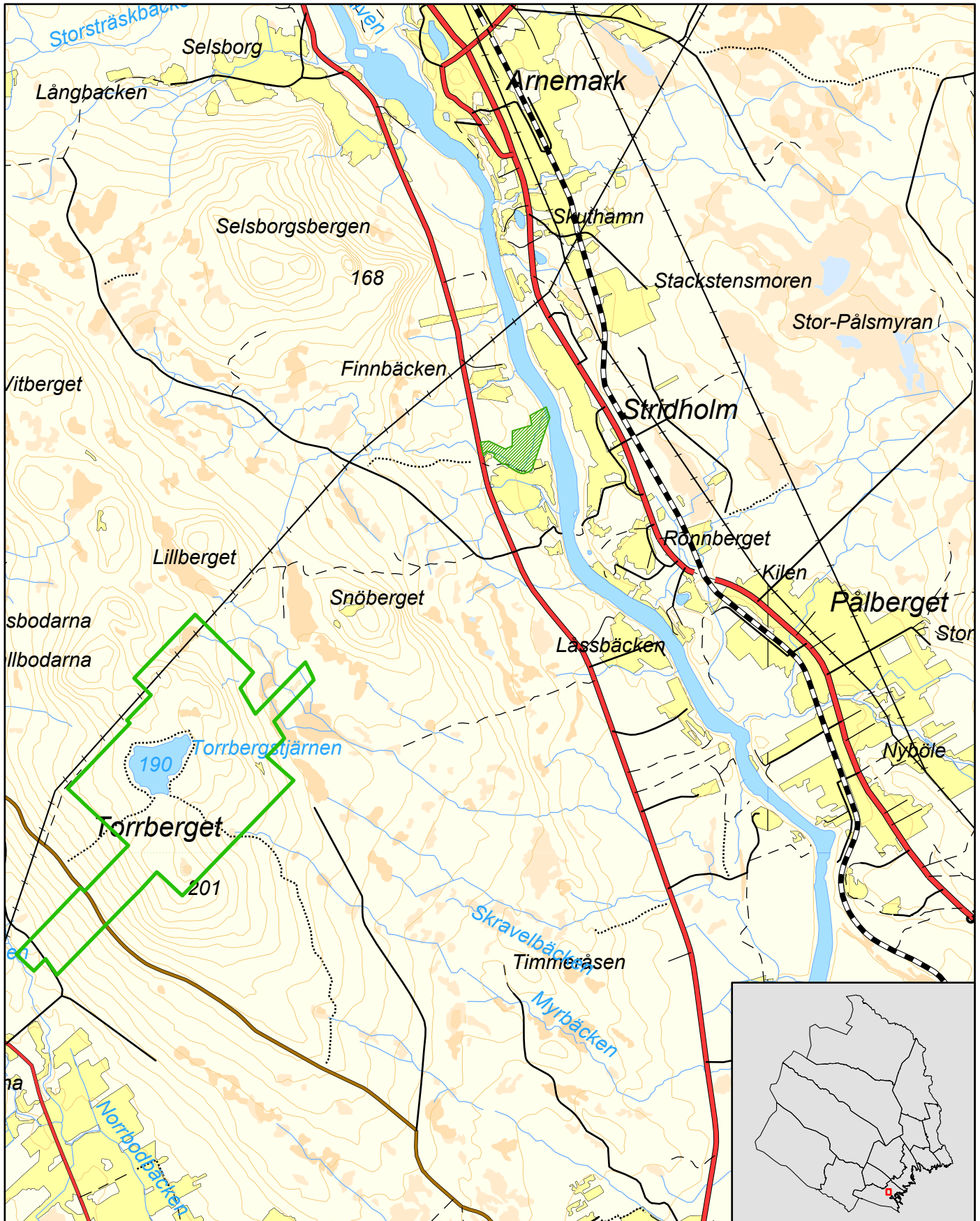

Naturreseptatet Låssbäcken

Piteå kommun

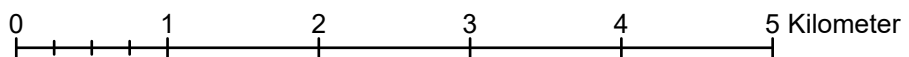
Skala 1:50 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptatet
- Övriga naturreseptat

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienumret för detta ärende. Numret finns uppe till höger på första sidan.